

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

Læringssyn

- Hvordan påvirker dit læringssyn de didaktiske valg, som du træffer i undervisningen?
- Hvad er god og inkluderende undervisning, og hvordan hænger det sammen med dit læringssyn?

Velkommen online - det praktiske

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

- Dejligt med billede 😊
 - **Men husk, at det bliver optaget**
- Slå lyden fra
- Ser måske ikke håndsoprækning
 - Min kollega sidder ved chatten
- Skriv gerne spørgsmål i chatten undervejs
- Desværre ikke muligt at besvare alle spørgsmål

Indhold

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

1. Hvad er målet med webinarret?
2. Hvad vil det sige at have et læringssyn?
3. Hvorfor er det vigtigt at tale om læringssyn i skolen?
4. Hvordan hænger læringssyn sammen med god og inkluderende undervisning? Med fokus på Universal Design for Learning.
5. Spørgsmål

Målet med webinarret

- At du reflekterer over hvilket læringssyn, som er styrende for din praksis, og hvorvidt der er overensstemmelse mellem læringssynet og den undervisning, som du praktiserer.
- At du får viden om, hvad god og inkluderende undervisning er.
- At du får ideer til, hvordan du kan sætte læringssyn på dagsordenen på din skole.

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

Hvad er læringssyn?

"Et læringssyn handler om, hvilke antagelser du som lærer har om, hvornår og hvordan læring kan finde sted hos dine elever. Hvad skal der til for, at eleverne kan lære i din undervisning?"

"En snak om læringssyn er afgørende, da vi som lærere har brug for at tale om, hvordan vi forstår læring, og hvilken betydning det får for vores didaktiske valg i undervisningen og dermed for elevernes læringsmuligheder."

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

Børnesyn og læringssyn hænger sammen

Børnesyn:

Det perspektiv vi har på børn, og hvordan vi møder dem.

Pædagogik
og
didaktik

Læringssyn:

Det perspektiv vi har på, hvad der skal til for at alle børn kan lære i undervisningen.

”Når den didaktiske dimension – altså undervisningen – ikke er en del af inkluderingsdiskussionen, kan det medvirke til at cementere en forestilling om, at læreres arbejde kan opdeles i forskellige aktiviteter. Nogle aktiviteter angår undervisning/læring, og andre angår det sociale fællesskab eller trivslen. Arbejdsopgaverne tænkes som adskilte og som nogle, enten lærerne eller andre faggrupper tager sig af på forskellige tidspunkter og steder.”

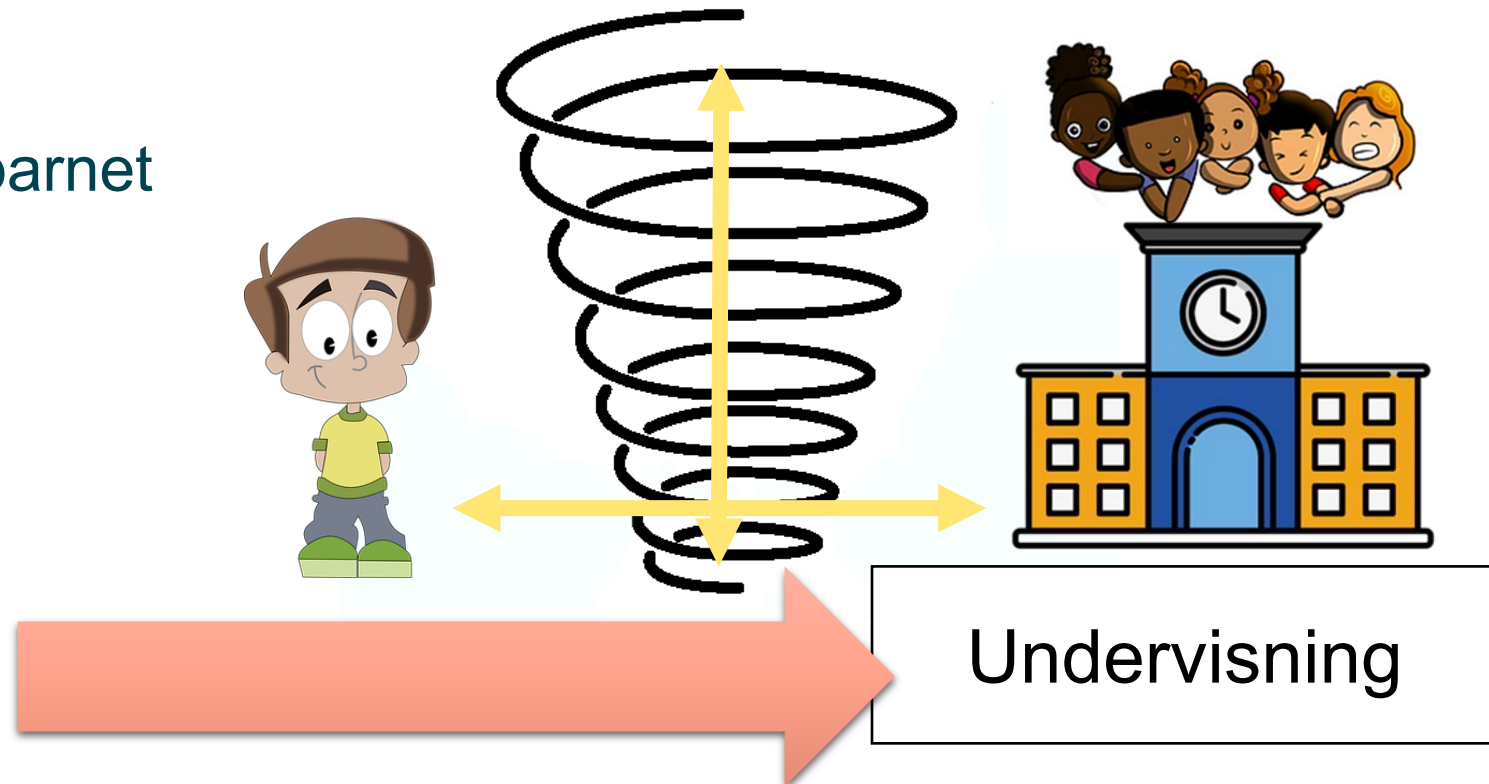
Hedegaard-Sørensen 2022

Det dialektiske syn - et både-og blik

Et dobbeltblik:

- Vanskeligheder skal forstås situationsafhængigt.
- Vanskeligheder udgøres af et kompliceret samspil mellem barnet og dets omgivelser.

Barnets udvikling foregår i en konstant vekselvirkning mellem barnets forudsætninger og de sociale miljøer, de indgår i.

Hvorfor er det vigtigt at have et lærings syn?

Lærings syn

Didaktiske valg

Undervisning

Elevernes lærings muligheder

Elevernes trivsel og udvikling

Som lærer er man styret af bestemte logikker og præferencer i forhold til måden, som man underviser på.

Det er vigtigt, at vi på skolen snakker om, hvorfor vi underviser, som vi gør.

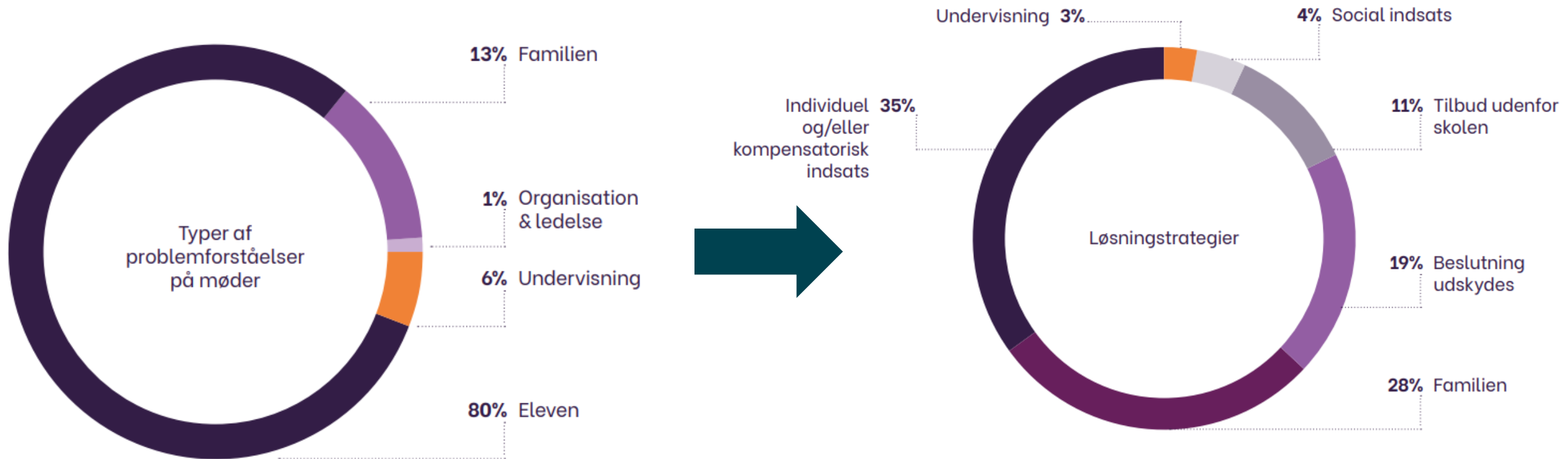
Læringssynet har betydning for, om alle elever kan være med i undervisningen.

- Har læreren en (ubevidst) foretrukken arbejdsmetode/måde at undervise på? Læreren må være bevidst om de didaktiske valg, han tager, så de hele tiden tilpasses ift. til elevernes læringsforudsætninger og målet med undervisningen.
- Læreren må vide noget om, hvad god og inkluderende undervisning er. Viden om forskellige læreprocesser i undervisningen.

Problemforståelser og løsningsstrategier

Forskningsrapport: Approaching Inclusion.
Undersøger, hvorvidt de professionelle samarbejde i skolen understøtter elevernes mulighed for deltagelse i skolens praksis.

At rette fokus mod, hvordan børn lærer.

Et bud på et lærings syn (Knud Illeris' lærings trekant)

Nøglebegreber

- At lægge to og to sammen
- At sætte sig ind i et indhold
- At opleve mestring
- At nå et mål

INDHOLD
viden
forståelse
færdigheder

TILEGNESEPROCES

DRIVKRAFT
motivation
følelser
vilje

Nøglebegreber

- At se eleven som aktør i undervisningen.
- At inddrage elevernes perspektiver.
- At sætte sig ind i elevernes præferencer i forhold til læreprocesser.

SAMSPILPROCES

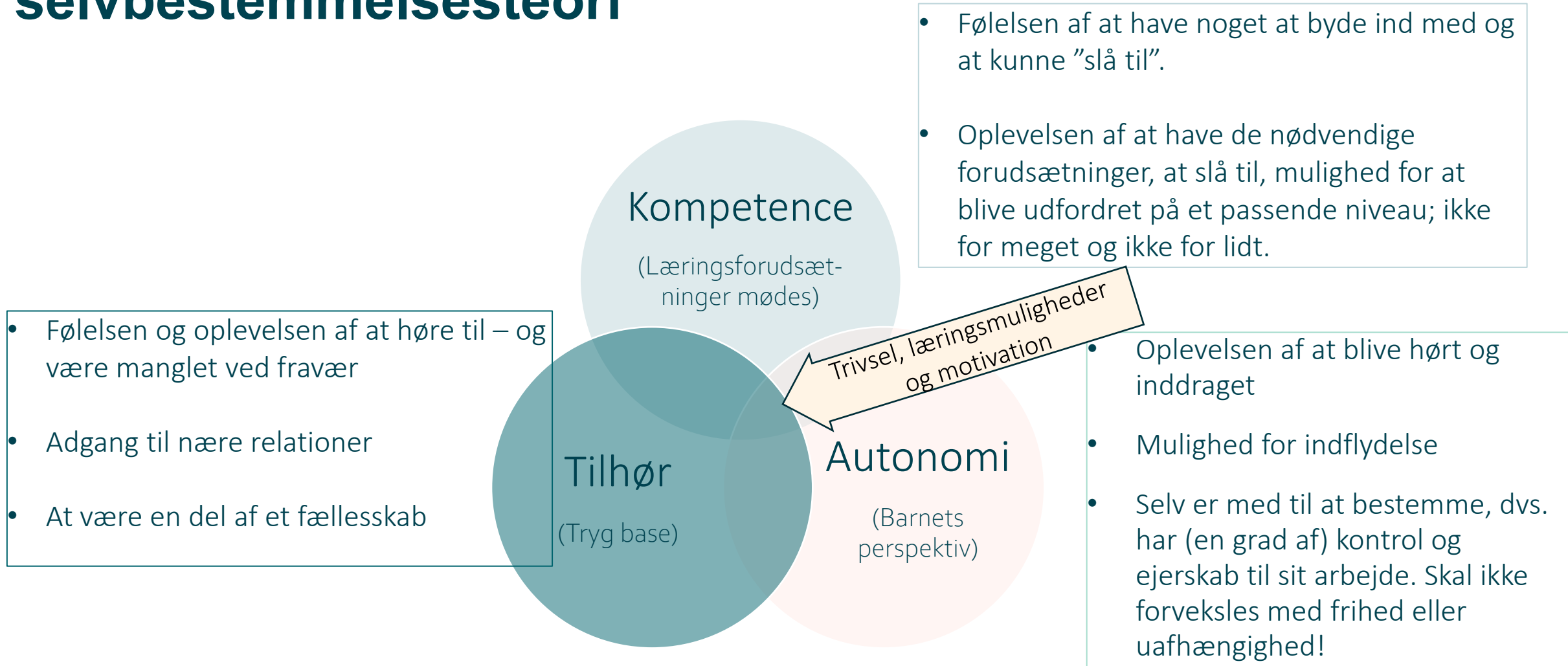
SAMSPIL
handling
kommunikation
samarbejde

Illeris 2015

Nøglebegreber

- At lære gennem dialog og samspil
- At lære i fællesskaber
- At anvende fællesskabsopbyggende undervisning

Et andet bud på et lærings syn: Deci og Ryan's selvbestemmelsesteori

(Deci & Ryan, 2018), (Tønnesvang & Hedegaard, 2015), (Ravn, 2021)

Case

5. klasse har dansk, og læreren står ved tavlen og fortæller om, hvordan man laver en personkarakteristik. Hun redegør for indre og ydre karaktertræk ved hjælp af billeder og tekst på tavlen. Eleverne sidder ved deres borde lytter. Halvvejs igennem timen uddeler læreren opgaver, hvor eleverne skal lave små eksempler på indre og ydre karaktertræk. Nogle af eleverne arbejder alene, mens andre taler sammen med deres sidekammerat. Efter 15 minutter stopper læreren aktiviteten, og hun gennemgår de svar, som eleverne har skrevet ved at spørge dem, som rækker hånden op. Efter lidt tid begynder hun at spørge elever, som ikke har hånden oppe.

Didaktiske refleksioner i teamet

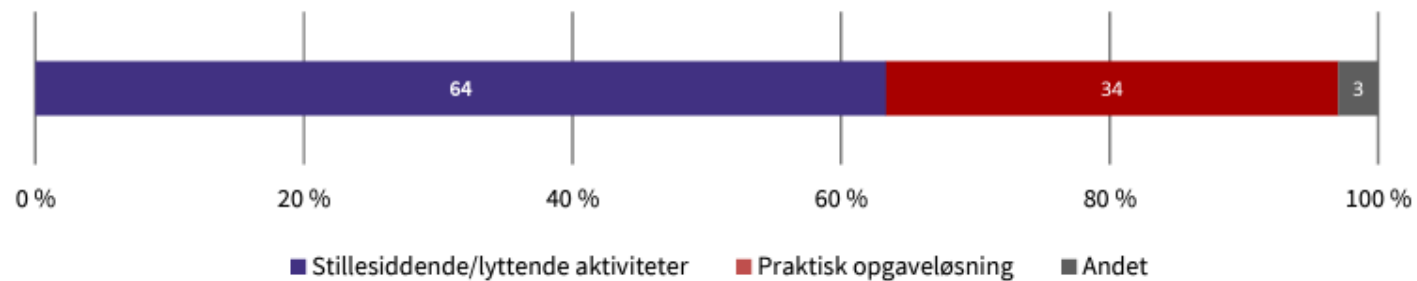
- Hvad er det for et læringssyn, som denne undervisning står på?
- Hvilke muligheder og begrænsninger er der i forhold til børnenes lærings- og deltagelsesmuligheder?
- Hvordan kan undervisningen justeres/videreudvikles, så der i højere grad skabes lærings- og deltagelsesmuligheder for alle børn?

Hvilket lærings syn vinder i skolen?

Rapport fra EVA (2023) viser...

FIGUR 3.2

Hvor stor en andel hhv. lyttende/stillesiddende aktiviteter og praktisk opgaveløsning udgjorde af lærernes seneste lektion/modul med en udvalgt klasse (n = 523).

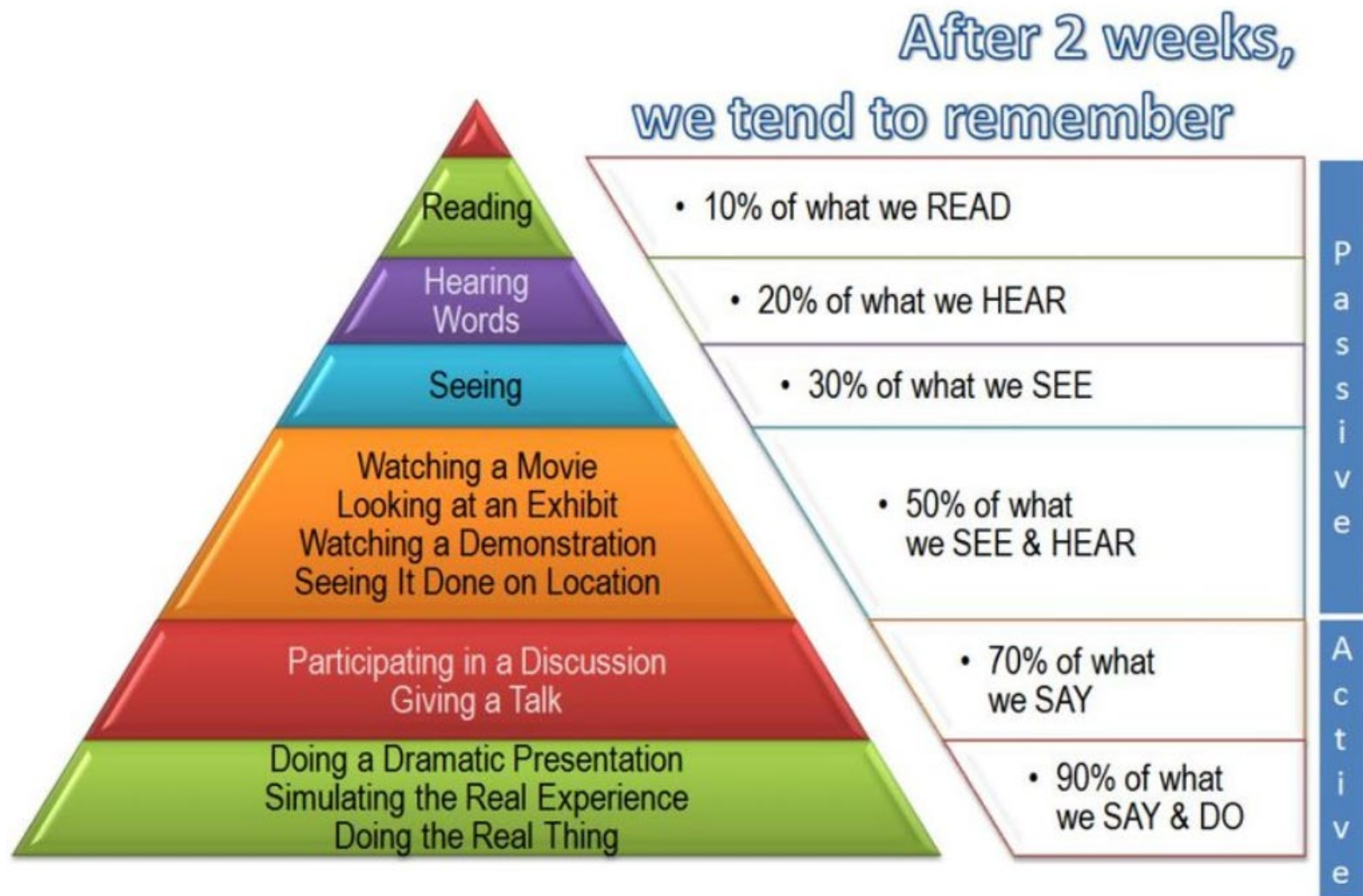

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt folkeskolelærere, der underviser i 2., 6. eller 9. klasse. Danmarks Evalueringsinstitut, 2022.

Note: I spørgsmålet er lærerne blevet bedt om at tænke på seneste lektion/modul med en tilfældigt udvalgt klasse, som de besvarer spørgsmålet på baggrund af (se afsnit om kvantitativ dataindsamling i metodeappendiks, bilag 1).

Note: I figuren er beskrivelserne af svarkategorierne afkortet. Stillesiddende/lyttende aktiviteter udgøres af: formidling, elevfremlæggelse, klassedialog, opgaveløsning på læringsplatforme og opgaveløsning – andet. Praktisk opgaveløsning udgøres af opgaveløsning – på skolen og opgaveløsning – uden for skolen.

Det stillesiddende og lyttende er udfordret af...

Mit læringssyn er...

Der er mange måder at lære matematik på...

Matematikundervisning og læringsmuligheder

- Hvilke elever får læringsmuligheder i matematik, når den dominerende form for undervisning består i, at læreren forklarer mundtligt til hele klassen, og så løses et par opgaver eksemplarisk ved tavlen af læreren. Herefter arbejder eleverne med opgaver i bogen.
- Hvilke elever får læringsmuligheder i matematik, når den dominerende form for undervisning består i en mere kropslig og skabende tilgang til matematik?
- Hvilke elever får læringsmuligheder i matematik, når den dominerende form for undervisning er samarbejde og dialog eleverne imellem?

Der er ikke en
arbejdsmetode/læreproces, som giver
læringsmuligheder til alle elever!

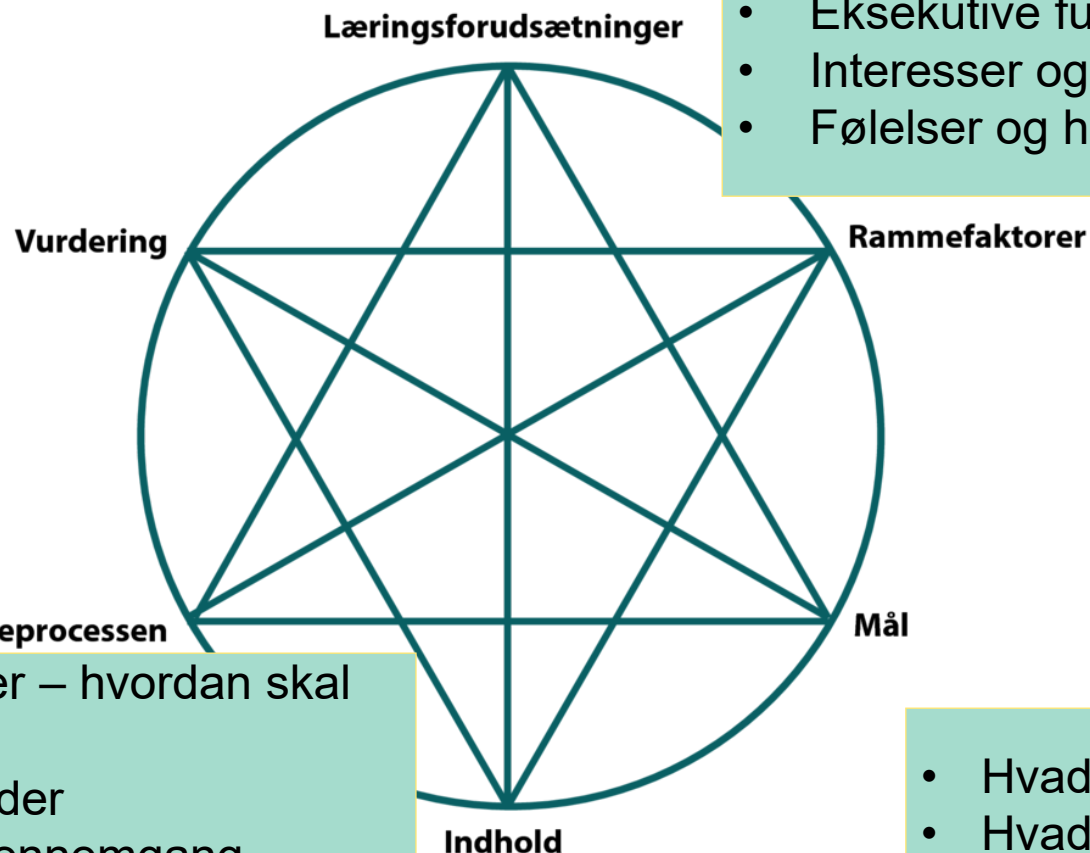
At planlægge god og inkluderende undervisning

Hiim og Hippe's didaktiske relationsmodel

Hvordan ser god og inkluderende matematikundervisning ud, når jeg har de og de børn og målet er, at de skal lære brøker?

- Metoder og arbejdsformer – hvordan skal læringen foregå?
- Variation og valgmuligheder
- Eksperimenter vs. teorigennemgang
- Elevperspektiv
- Aktivitet vs. passiv elevrolle
- Kropslig, æstetisk, kognitiv
- Alene vs. sammen

- Kompetencer/forudsætninger
- Eksekutive funktioner
- Interesser og motivation
- Følelser og holdninger

- Hvad er målet med undervisningen?
- Hvad er det for en læring, som eleverne skal opnå?

Universal Design for Learning kan noget

Mål
At beregne arealet af en cirkel

Valgmuligheder i læreprocessen = adgang
for flere elever.

Udvide sin didaktik.

Hvad er Universal Design for Learning?

De 3 nøglebegreber i UDL er:
Læringsbarrierer, valgmuligheder
og elevperspektiv.

- En måde at tænke undervisning på, hvor der er mange veje til målet, og hvor man fjerner de **læringsbarrierer**, som der kan være for at nå målet.
- Det vil sige en tilgang, hvor man gør det muligt for elever med forskellige læringsforudsætninger at deltage i en undervisning mod det samme mål. For at arbejde med UDL har man brug for en stor viden om elevernes læringsforudsætninger, og det får man ved at arbejde systematisk med **elevernes perspektiver**.
- De mange veje til målet handler om at give eleverne forskellige **valgmuligheder** i forhold til, hvordan de vil arbejde med indholdet. Valgmuligheder i læreprocessen.

Forskellige læreprocesser = forskellige måder at lære på

En stillesiddende og lyttende læreproces udspringer grundlæggende af tanken om, at læreren kan fylde viden over på eleverne. For at det kan lade sig gøre er det et grundlæggende træk ved denne type af læreprocesser at eleverne sidder stille på deres stole, lytter og stiller spørgsmål ved at markere ved håndsoprækning. (Von Oettingen, 2018).

Gennemgang af teori og opgaver i bogen.

En kropslige og sanselige læreproces handler om, at eleverne aktivt involverer deres kroppe i undervisningen. Det baserer sig på en forståelse af, at læring ikke kun sker i eller med hjernen, men at læring sker gennem og med kroppen i samspil med omverdenen. (Fredens, 2018, Damsgaard m.fl. 2023).

En lærer i matematik arbejder med bevægelsesmatematik, når 5.b hver fredag har matematik i multihallen, og eleverne fx hopper tabeller, løber stafet eller spiller stikbold, mens de løser matematiske opgaver.

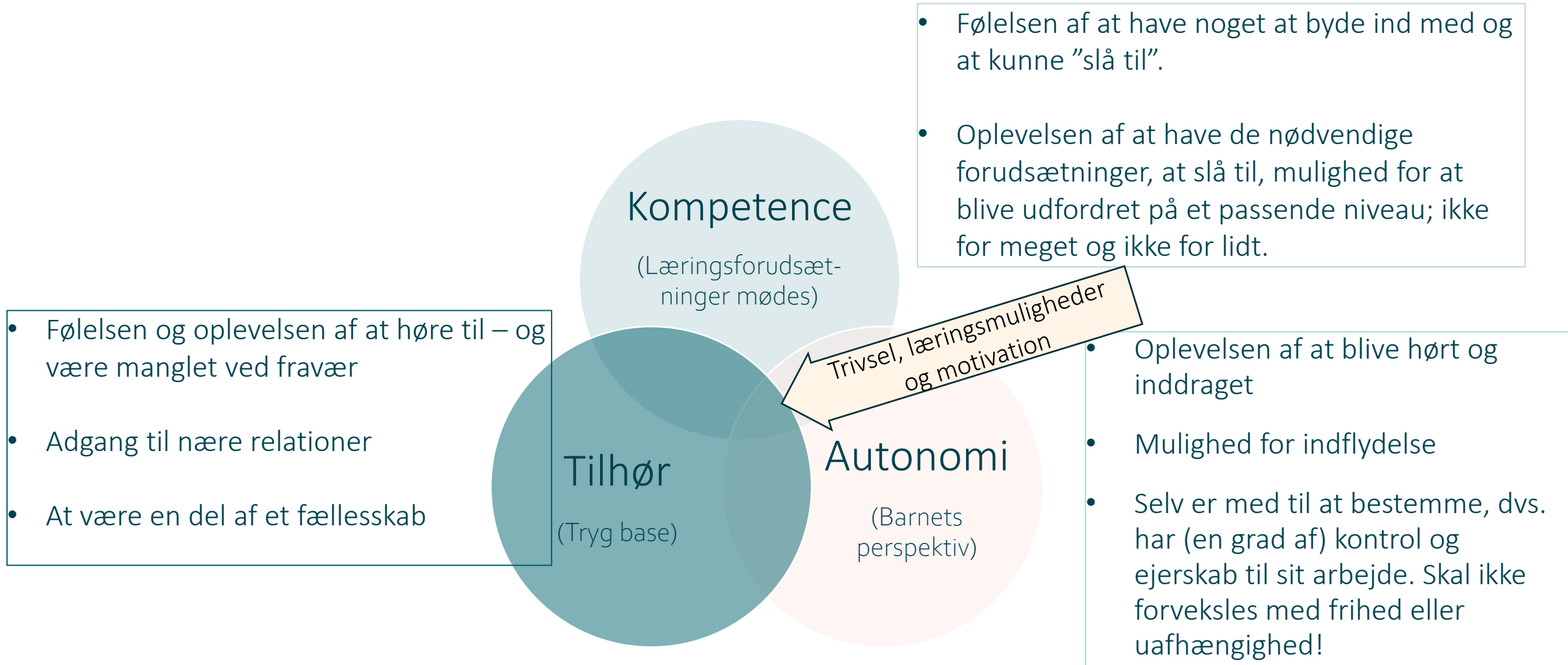
En æstetisk og skabende læreproces handler om, at eleverne i undervisningen sanser, oplever og erfarer og i forlængelse heraf får mulighed for at bearbejde og omsætte deres viden til et produkt. (Austring & Sørensen, 2006).

At bygge modeller af tyngdekraft ud af papir, tape osv.

En fællesskabsopbyggende læreproces handler om, at eleverne i undervisningen udvikler sig og lærer igennem deltagelse i fællesskaber. (Rabøl, 2022).

At arbejde med Cooperative Learning, hvor eleverne løser opgaver sammen.

UDL er i tråd med nedenstående lærings syn

(Deci & Ryan, 2018), (Tønnesvang & Hedegaard, 2015), (Ravn, 2021)

At diskutere lærings syn og didaktik - sæt det på dagsordenen!

- Tænk på en elev, som ikke deltager i dele af din undervisning. Hvad er det i din undervisning, som forhindrer eleven i at være med?
- Underviser du de elever, som du ville ønske, at du havde eller dem, som du rent faktisk har.
- Er der elever, som ikke har mulighed for at deltage i din undervisning? Hvorfor og hvilken betydning har det for eleverne?
- Hvordan ser din typiske undervisning ud? Hvor meget sidder eleverne stille? Hvor meget er eleverne aktive?
- Hvordan er din undervisning indrettet efter, at der er store forskelle på elevernes læringsforudsætninger?
- Hvordan ser du/eller ved du, at din måde at undervise på er mere effektiv for nogle elever end for andre?
- Hvordan sikrer du, at alle elever har lige adgang til din undervisning?
- Hvordan er læringsforudsætningerne forskellige hos de elever, som du underviser? Hvad betyder det for din undervisning?
- Hvordan understøtter du elevernes samarbejde i din undervisning?

DEN MANGFOLDIGE FOLKESKOLE

Kurser og møder Videndeling Kommunale indsatser Om projektet

Den Mangfoldige Folkeskole

Samtlige 11 nordjyske kommuner og Professionshøjskolen UCN er sammen om det treårige projekt "Den Mangfoldige Folkeskole". Her skal en lang række lokale indsatser være med til at løfte en af folkeskolens største udfordringer: At skabe rum til, at flere børn og unge kan lære og trives i den almene undervisning og deltage i skolens fællesskaber.

Kurser og webinarer →

Artikler og kursusmateriale →

Efter i dag

- Følg løbende med på hjemmesiden for ny inspiration, kompetenceudvikling og videndeling
- Spred gerne budskabet om mulighederne i Den Mangfoldige Folkeskole
- Videndel om dagens læring med kolleger og ledere

Spørgsmål

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

Referencer

- Austring, B. og Sørensen, M. (2006) *Æstetik og læring*. Grundbog om æstetiske læreprocesser. Hans Reitzels Forlag.
- Fisker, T. B. (2014). *Den sårbare inklusion*. Frederikshavn: Dafolo.
- Fredens, K. (2018) *Læring med kroppen forrest*. Hans Reitzels Forlag.
- Illeris, K. (2015) *Læring*. Saxo
- Hedegaard Hansen, J. m.fl. (2020) *Approaching Inclusion*. NUBU
- Podcast om Universal Design for Learning 1: [POP - På opdagelse i pædagogik og læring: Episode 35 - UDL on Apple Podcasts](#)
- Podcast om Universal Design for Learning 2: [POP - På opdagelse i pædagogik og læring: Episode 50 - UDL vol. 2 on Apple Podcasts](#)
- Podcast om læringssyn: [POP - På opdagelse i pædagogik og læring: Episode 54 - Læringssyn on Apple Podcasts](#)
- Rabøl Hansen, H. m.fl. (2023) *Fællesskabende didaktikker*. KVAN.
- Ravn, I. (2021) *Selvbestemmelsesteorien*. Motivation, psykologiske behov og sociale kontekster. Hans Reitzels Forlag.
- Sahlberg, P. og Leppilampi, A. (2004) *Samarbejde om læring: en introduktion til cooperative learning*.
- Von Oettingen, A. (2018): *Undervisning er dannelse*. Aarhus universitetsforlag.